

Verkondiging 31 maart 2024, De Schutse, Uithoorn

PASEN VERANDERT JE

ds. Sibilla Verhagen

Lezing: Johannes 20 vers 1-18

Geliefden van onze Heer Jezus Christus,

Je kent het vast wel. Je hebt je toets niet zo goed gemaakt. Je denkt, tja, ik ben ook niet zo'n ster in biologie, in stofwisseling, alles wat ademt, biologie of welk vak dan ook, vul zelf maar in. Je wordt er wat moedeloos van. Je vertrouwen in de toetsen die nog gaan komen wordt minder. Maar dan, een week later, blijkt je toch een acht te hebben. Je heroverweegt je eigen kunnen. Je kan het blijkbaar toch. Voor de komende toets heb je er weer alle vertrouwen in. Het gebeuren van dat cijfer, dat cijferfeit van die acht, maakt met terugwerkende kracht het verleden anders. Die acht werpt ook z'n kracht vooruit, ook de toekomst wordt anders door. Dat is best wonderlijk. Want je kunnen, je intelligentieniveau of je vermogen op het moment dat je de toets maakte, is er toch echt niet anders van geworden. Dat vermogen was zoals het was, maar je wist het niet. Je dacht iets anders wat niet waar bleek. Voor de toekomst kan je vermogen wel anders er door geworden zijn. Want vertrouwen doet vermogen groeien.

Gebeurtenissen die met terugwerkende en vooruitwerkende kracht het leven anders maken. Dat gebeurt ook als je zoiets als een relatiebreuk meemaakt. Bij een scheiding gaat iedereen de relatie heroverwegen. Was het wel zo goed als ik dacht, of toch niet? Was ik wel diegene die ik dacht dat ik was? En die ander, hoe zit het daarmee, met wie had ik eigenlijk een relatie? Iedereen doet dit, zij het dat de ene dit wat meer doet dan de ander. Dat we dit doen is best wonderlijk. Want feitelijk was het toch zo, zoals het was op dat moment. Het gebeuren van de scheiding verandert de situatie in het verleden feitelijk niet. Toch ervaar je het wel zo. Ook de toekomst wordt er anders door. Want het idee dat je had van samen verder gaan, blijkt niet waar te zijn en wat er wel gaat komen weet je niet. Ook dat is best wel wonderlijk. Want wat de dag van vandaag ons verder zal brengen, weet niemand hier met zekerheid. Dat is altijd al zo, we zijn altijd al onwetend over het moment straks. Ook die fundamentele onwetendheid is door het gebeuren niet veranderd. Maar je verwachting is natuurlijk wel veranderd door een scheiding en daarmee ben jij zelf veranderd.

Een gebeurtenis die je leven ervoor en je leven ernaar anders maakt. Zo'n gebeurtenis was die Paasmorgen ook. Het was niet zo dat de Schrift, dat de woorden uit hun Bijbel, er daarvoor niet stonden of niet bekend waren bij de leerlingen. Dat waren ze wel en die woorden bleven hetzelfde. Alles wat Jezus voor zijn sterven had gedaan, alle wonderlijke dingen, alle bijzondere lessen, bleef Jezus gedaan hebben, ook dat was niet veranderd. Het was ook niet zo dat de volgelingen na Jezus verschijnen Hem opeens wel weer bij zich hadden. Nee, na die bevreedde gebeurtenis van een leeg graf met doeken, van engelen en van een wonderlijk verschijnen bij de diepbedroefde Maria en nog wat anderen, was Jezus bij ze weg. Jezus was bij ze weg net zo weg als elke gestorvene niet meer bij hen was. Ze moesten zonder zijn lijfelijke aanwezigheid verder leven. Toch maakt die gebeurtenis op Paasmorgen het leven van de volgelingen anders, hun leven van ervoor en hun leven van daarna. Want ze waren zelf veranderd.

Hij is diep bedroefd net als zij. Hij is diep bedroefd want zijn dochter is dood. Ze was altijd al zijn zorgenkind. Ze kon niet goed voor zichzelf zorgen. Ze was vaak in de war. Ze woonde in een instelling met andere volwassenen. Maar ze kwam wel vaak bij hem aan. Dan was er opeens weer en stond ze naast hem in de keuken. Dronken ze samen een kop thee. Of hij gaf haar wat te eten, ook dat deed hij vaak want zelf at ze niet goed. Maar nu is ze dood en hij is diep bedroefd. Eerst was ze dagenlang zoek geweest. Door anderen was ze gevonden bij een struik langs een landweg. Ze leefde niet meer. Een natuurlijke dood dacht men. Dat klopte vast want ze was al mager en als je dan dagenlang niet eet dan verzwakt je lijf tot het ermee stopt.

Hij had zo graag afscheid van haar genomen. Hij had haar zo graag in zijn armen willen houden toen ze stierf. Nu zit hij aan zijn keukentafel met zijn hoofd in zijn handen, tranen in zijn ogen. Maar dan, als hij opkijkt, zit ze naast hem aan tafel. Op de stoel waar ze altijd zat. Ze is het echt! Ze zitten een tijdje zo samen aan tafel. Dan zegt ze terwijl ze hem aankijkt: 'Het is goed zo, papa.'

Onze doden verschijnen. Lang niet alle doden. Maar er zijn vele ervaringen. Als je ze wilt horen, moet je dominee worden. Of gewoon een keer vragen aan iemand, ernaar vragen helpt ook om deze ervaringen te horen. Want mensen vertellen het niet zo snel, bang om voor gek te worden verklaard, geoordeeld te worden als wel héel erg van de kaart. Onze doden verschijnen wel eens.

Als ze zo verschijnen als deze dochter, maakt dat het leven lichter. Ze was nog steeds gestorven zoals ze was gestorven, de weg kwijt en alleen. Deze vader moest nog steeds zonder haar verder leven, ook dat was niet veranderd. Toch was het anders geworden voor hem want hij was veranderd, haar dood deed hem zoveel minder pijn.

Ook Jezus verschijnt bij Maria. Het zou best een grappig scene kunnen zijn, het is maar hoe je het ziet. Die twee engelen, mooi aan weerszijde in positie in die grot, vast van lichte steen. Ook engelen verschijnen trouwens, ook nu nog. Maar hier dus ook. Die twee engelen kijken langs Maria heen het graf uit en ze zien Jezus al staan daar achter Maria. Maar Maria heeft het maar niet door. Ze kijkt wel een keer om, denkt dat ze een tuinman ziet, spreekt zelfs haar wanhoop uit tegen hem, maar staart daarna weer terug naar de lege plek tussen die engelen in. Je ziet de knipoog van verstandhouding tussen die engelen. Je ziet de licht spottende lach die ze uitwisselen met Jezus daarbuiten. Ze rekken nog even het moment, een goddelijk plagerij. Maar dan klinkt haar naam zoals alleen Hij het zegt: ...

Het maakte alles anders. Maria juicht, daar klinkt haar stem: 'Ik heb de Heer gezien!'.

Bij de volgelingen van Jezus was het niet een dochter, of een zoon, een oom of tante, een opa of oma die ze zagen. Nee, het was Jezus. Jezus de Heer, de Heer over leven en dood. Zij zagen Jezus. Dat maakte niet alleen voor hen het leven anders. Dat maakt voor elk mens het leven anders. Ook al zijn de dingen in het verleden gebeurd zoals ze gebeurd zijn. Ook al is de toekomst nog steeds iets wat nog komen moet, iets dat we nu nog niet kennen. Toch maakt het paasgebeuren alles anders. Want het maakt ons anders.

Weten van Jezus maakt ons telkens anders.

Je kan je verlaten voelen als mens. Je hebt soms van die momenten dat je er alleen voor lijkt te staan, moederziel alleen. Maar Jezus zegt: 'Mijn God is ook die van jou! Mijn God en Vader is ook jouw zorgzame vader!'. Dan ga je vertrouwen en dat kan telkens opnieuw, je gaat vertrouwen dat het linksom of rechtsom wel goed komt.

Je hebt momenten dat je denkt dat het leven zinloos is. Dat je niet weet welke richting het op moet. Maar Jezus laat zien dat leven in liefde ons doel en onze zin is. Dus je gaat en dat kan telkens opnieuw, je gaat in liefde leven. Je vraagt een ander om je te helpen. Je gaat mee met iemand die radeloos is om te kijken wat er aan de hand is. Je omhelst weer iemand voor een moment. Je vertelt aan een ander wat je hebt meegemaakt. Leven in liefde: je zoekt weer contact met je medeschepsels.

Je hebt van de periodes dat iedereen dood lijkt te gaan, in deze kerk is dat zo. Er sterven hier voortdurend mensen uit ons midden. Straks staan we stil bij het overlijden van Anton en van Fen, twee trouwe kerkgangers. Gisteren was er een afscheid van Johan, ook hij gaat sterven, ook zo'n verbonden kerkgenoot. Velen van ons zijn op een leeftijd dat een natuurlijke dood niet ver weg is. We kunnen je niet het kwalijk nemen, als je je laatste ademt uitblaast, want het leven mag een keer geleefd zijn. Er sterven voortdurend mensen en dat is treurig voor wie achterblijven.

Maar Jezus laat zien dat dit niet het einde is. Jezus laat zien dat zonder zijn lijfelijke aanwezigheid, je toch verder kan. Als een mens dat bij Jezus kan, dan kunnen we dat bij anderen ook.

Weten van Jezus maakt ons telkens weer anders. Maar het kan even duren, voordat je verandert. Je hebt het zelf ook niet zo in de hand. Je kan vastzitten. Je kan soms heel erg vast zitten. Je kan alleen maar een lege plek zien. Je kan zelfs engelen zien en nog steeds een lege plek.

Tja, welke draai moeten we maken? Die van Maria natuurlijk.

Als wij vastzitten, als zelfs engelen ons niet los kunnen trekken, dan zal Jezus dat wel doen.

Amen

Eastern Song van Anne Herring: <https://www.youtube.com/watch?v=WqMiqCSiLBw>